

Spis treści

---

1. Przedmowa	7
2. Wstęp	9
3. Wczesnoneolityczne stanowisko Kadero 1	15
4. Kwestia gospodarki w późnym paleolicie (około 40000 - 8000 p.n.e.)	21
5. Okres rozwiniętej gospodarki przyswajalnej (około 8000 - 4900 p.n.e.)	31
5.1. Uwagi wstępne	31
5.2. Społeczeństwo i jego osadnictwo	33
5.2.1. Środowisko naturalne	35
5.2.1.1. Ogólne warunki środowiskowe	45
5.2.1.2. Środowisko naturalne w świetle informacji archeologicznych	50
5.2.1.3. Próba przedstawienia głównych cech środowiska naturalnego	58
5.2.2. Charakterystyka populacji ludności kultury wczesnochartumskiej	62
5.2.3. Struktura społeczna	64
5.2.4. Osadnictwo	66
5.3. Podstawy gospodarcze	74
5.3.1. Łowiectwo	74
5.3.2. Rybołówstwo	84
5.3.3. Zbieractwo mięczaków	87
5.3.4. Zbieractwo roślin	89
5.3.5. Pozostałe dziedziny gospodarki	91
5.4. Wymiana dóbr	101
5.5. Główne tendencje rozwoju gospodarczego społeczeństw na obszarach ościennych	102
5.6. Uwagi końcowe	111
6. Początki gospodarki wytwórczej (około 4900 - 3800 p.n.e.)	113
6.1. Uwagi wstępne	113
6.2. Społeczeństwo i jego osadnictwo	115
6.2.1. Środowisko naturalne	116
6.2.1.1. Ogólne warunki środowiskowe	117
6.2.1.2. Środowisko naturalne w świetle informacji archeologicznych	118
6.2.1.3. Przemiany środowiska naturalnego	125
6.2.2. Charakterystyka populacji	131
6.2.3. Struktura społeczna	132
6.2.4. Osadnictwo	140
6.3. Podstawy gospodarcze	152
6.3.1. Chów zwierząt i jego geneza	152
6.3.2. Kwestia uprawy zbóż tropikalnych i jej genezy	159
6.3.3. Zbieractwo roślin	167
6.3.4. Łowiectwo	169
6.3.5. Rybołówstwo	174
6.3.6. Zbieranie mięczaków	176
6.3.7. Pozostałe dziedziny gospodarki	177

6.4. Wymiana dóbr	197
6.5. Główne tendencje rozwoju gospodarczego społeczeństw bytujących na obszarach ościennych	199
6.6. Uwagi końcowe	209
7. Przemiany gospodarcze w czwartym tysiącleciu przed naszą erą (około 3800 - 3000)	211
7.1. Uwagi wstępne	211
7.2. Społeczeństwo i jego osadnictwo	212
7.2.1. Przemiany środowiska naturalnego	212
7.2.2. Charakterystyka populacji	214
7.2.3. Struktura społeczna	215
7.2.4. Osadnictwo	217
7.3. Sposoby zdobywania pożywienia	219
7.4. Pozostałe dziedziny gospodarki	220
7.5. Wymiana dóbr	221
7.6. Główne tendencje rozwoju gospodarczego na obszarach ościennych	222
7.7. Uwagi końcowe	234
8. Zakończenie	235
Bibliografia	237
Late prehistory of the Central Sudan. Summary	249